

Հավելված
Հաստատվել է ՀՀ ՎՊԻ Խորհրդի
2013թ. մարտի 28 -ի թիվ 6/1 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՄԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻՑ ՀՀ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՏԿԱՅՎԱԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՎ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՍԻ ԻՐԱԿԱՆԱՅՎԱԾ ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2012 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրի 2/3 կետը և ՀՀ վերահսկիչ պալատի Խորհրդի 2012 թ. հունվարի 24-ի թիվ 2/7 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությանը հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման արդյունավետությունը և ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխանությունը գնահատելը, ինչպես նաև նախարարության աշխատակազմի և նրա առանձնացված ստորաբաժանումների կողմից իրականացվող գործընթացների և գործառույթների իրականացման ընթացքում առկա խնդիրները բացահայտելը և դրանց վերացմանն ուղղված առաջարկություններ ներկայացնելը:

Վերահսկողության առարկան՝ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությանը հատկացված միջոցները, բյուջետային մուտքերը, բյուջետային ծրագրերի կատարման նպատակով նախարարության կողմից կնքված պայմանագրերը և դրանցով սահմանված պարտականությունների կատարման ապահովմանն ուղղված գործառույթները և գործընթացները:

Վերահսկողության օբյեկտները՝ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության աշխատակազմը՝ ներառյալ առանձնացված ստորաբաժանումները:

Վերահսկողության ծավալը՝ Վերահսկողությամբ ընդգրկվել են հետևյալ ծրագրերը՝

- Գործադիր իշխանության, պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների պահպանում (նախարարների աշխատակազմերի մասով).
- Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի խթանման ծառայություններ.
- Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքների պահպանում և զարգացում.
- Գործադիր իշխանության, պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների պահպանում (նախարարությունների աշխատակազմերի մասով).

- Ստանդարտների մշակման ծառայություններ.
- Աջակցություն ՓՄՁ սուբյեկտներին.
- Գյումրու տեխնոպարկի գործունեության իրականացման ծրագիր.
- Զբոսաշրջության աջակցության ծառայություններ.
- Շինարարության գնագոյացման բնագավառում մեթոդաբանական, վերլուծական և տեխնիկական ծառայություններ.
- Պետական կարիքների համար ապրանքների, աշխատանքների (ծառայությունների) կողմնորոշիչ գների մեթոդական, վերլուծական և տեղեկատվական ծառայություններ.
- Բելգիական Քեյ Բի Սի Էն Վի բանկի աջակցությամբ իրականացվող ռադիոիզոտոպների արտադրության արտադրամասի ստեղծման ծրագիր.
- «Շանհայ Էքսպո 2010» համաշխարհային ցուցահանդեսին ՀՀ մասնակցության ծրագիր.

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը՝ 2010 թ. հունվարի 1-ից մինչև վերահսկողության իրականացման ժամկետի ավարտը:

Վերահսկողության իրականացման ժամկետը՝ 01.2012 թ. – 29.03.2013 թ.:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել են դիտարկման և վերլուծության ձևերը, համապատասխանության, ֆինանսական և կատարողական վերահսկողության տեսակները, ինչպես նաև համեմատական, ամփոփ վերլուծության և վիճակագրական եղանակները: Դիտարկման փուլում իրականացվել են վերահսկվող օբյեկտներից ստացված տեղեկատվության ուսումնասիրություն, կիրառվել են ընտրանքի, տարբեր տվյալների (քանակական և որակական) համադրման/համեմատման մեթոդներ, կատարվել է տարբեր փաստաթղթերի և տվյալների ուսումնասիրություն: Վերլուծության փուլում ամփոփվել, վերլուծվել են դիտարկմամբ արձանագրված փաստերը:

Վերահսկողության արդյունքները

Գործադիր իշխանության, պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների պահպանում (նախարարության և նախարարի աշխատակազմերի մասով) ծրագրեր

2010 թ. ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության (այսուհետ՝ Նախարարություն) գործադիր իշխանության, պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների պահպանման համար (նախարարության և նախարարի աշխատակազմերի մասով) ՀՀ պետական բյուջեի ծախսերը ներկայացված են համապատասխանաբար՝ հավելված 1-ում և հավելված 2-ում:

Ինչպես Նախարարության, այնպես էլ նախարարի աշխատակազմի պահպանման ծախսերի 80-90 %-ը կազմել են աշխատանքի վարձատրությունը և այլ վճարումները (ներառյալ՝

պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարները): Նշված ծախսերի ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ 2010 թ. Նախարարության «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներ» հոդվածով նախատեսվել են 62,777.9 հազ. դրամի ծախսեր, որոնք հաշվետվությամբ ներկայացվել են 75,774.6 հազ. դրամի չափով՝ փաստացի 68,002.6 հազ. դրամի ծախսի պարագայում կամ թույլ է տրվել 5,224.7 հազ. դրամի գերաժախս, որը ծածկվել է առկա դեբիտորական պարտքի գումարների հաշվին: Միաժամանակ, աշխատավարձի գծով տվյալ տարում նախատեսվել են 412,819.9 հազ. դրամի ծախսեր, փաստացի ծախսվել է 419,220.4 հազ. դրամ կամ առաջացել է 6,400.5 հազ. դրամի գերաժախս, որը ֆինանսավորվել է «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներ» հոդվածով տարեսկզբին առկա դեբիտորական պարտքի գումարներից:

2010-2011 թթ. պահպանման ծախսերում «Կապի ծառայություններ», «Էներգետիկ ծառայություններ», «Տրանսպորտային նյութեր» հոդվածներով, որպես կանոն, ծախսերի ծրագրավորումը կատարվել է առանց հաշվի առնելու նախորդ տարիների փաստացի ծախսերի մակարդակը և ֆինանսական միջոցների իրական պահանջը, որի արդյունքում տարեվերջին առաջացել են չհիմնավորված դեբիտորական պարտքեր:

«Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի խթանման ծառայություններ» ծրագիր

«Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի (այսուհետ՝ SS) խթանման ծառայություններ» ծրագրի իրականացման նպատակով ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշումների հիման վրա Նախարարությունը «Ձեռնարկությունների ինկուբատոր» հիմնադրամի (այսուհետ՝ ՁԻՀ) հետ 2010 թ. կնքել է 58,000.0, 2011 թ.՝ 56,400.0 և 2012 թ.՝ 59,712.7 հազ. դրամ արժեքով պայմանագրեր:

«VC» վենչուրային համաժողովի ֆինանսավորում և միջոցառման կազմակերպում ծրագրով ծախսերը 2010-2011 թթ. կազմել են 17,200.0, 2012 թ.՝ 17,199 հազ. դրամ:

Ծրագրով ՁԻՀ-ը Նախարարության և CRDF Global կազմակերպության հետ համատեղ ամեն տարի իրականացրել է մի շարք նախագծեր և միջոցառումներ, որոնցից «Բիզնես համագործակցության աջակցման» դրամաշնորհի հաշվին տեղական գիտնականների ու տեխնիկական մասնագետների և նրանց թիմերի միջև պետք է անցկացվեր մրցույթ և մրցանակաբաշխության: 2010 թ. 14,000.0 հազ. դրամի մրցանակ է շնորհվել թվով 5, 2011 թ. նույն գումարը բաշխվել է 4, իսկ 2012 թ.՝ 5 թիմերի միջև: Ծրագիրը պետք է իրականացվեր CRDF Global կազմակերպության համաֆինանսավորմամբ՝ 50/50 սկզբունքով, սակայն չնայած պայմանագրի առկայությանը՝ CRDF Global կազմակերպության կողմից 14,000.0 հազ. դրամի ծախսը հիմնավորող փաստաթղթերը Նախարարությանը չեն ներկայացվել: Մրցանակակիրները ստացած գումարներով պետք է զբաղվեին իրենց կողմից ներկայացված գաղափարների առևտրայնացմամբ և իրագործմամբ, սակայն ոչ ՁԻՀ-ը, ոչ էլ Նախարարության SS և ինովացիոն քաղաքականության վարչությունը հետևողականություն չեն ցուցաբերել կատարված ծախսերի արդյունավետությունը

պարզելու, տվյալ ծախսերի հետագա իրականացման նպատակահարմարությունը գնահատելու համար:

«Հայ-հնդկական ուսումնական կենտրոնի հիմնման ծրագրի» իրականացման և *«Արմթեր 2011» Հայաստանի բարձր տեխնոլոգիաների ոլորտի գլոբալ համաժողովի կազմակերպման* նպատակով ՁԻՀ-ի և «Դեվելոփմենթ» ՓԲԸ-ի միջև կնքվել է համապատասխանաբար 950 և 920 հազ. դրամի պայմանագրեր՝ կայքէջի ստեղծման և վեբկայքերի վերածրագրավորման, քարմացման և գործարկման նպատակով: Համաձայն պայմանագրերի՝ կայքերը պետք է լինեին անգլերենով և հայերենով, մինչդեռ դրանք մշակվել են միայն անգլերենով: Հաշվի առնելով տվյալ կայքերի ստեղծման նպատակը՝ ընկերությանը վճարված **1870.0 հազ. դրամ գումարը որակվում է որպես անարդյունավետ ծախս:**

«Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքների

պահպանում և զարգացում» ծրագիր

08.06.2010 թ. Նախարարության և «Ա. Ի. Ալիսանյանի անվան Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ՝ ՊՈԱԿ) միջև կնքված (գումարով՝ 29,909,0 հազ. դրամ) պայմանագրի համաձայն կատարված ծախսերի արդյունքում տարեվերջին գոյացել է 2,464.0 հազ. դրամի մնացորդ: Նշված գումարով, ***առանց պայմանագրի կնքման՝ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջի խախտմամբ, «ՄԻ ԱՅ ԹԻ» ՍՊԸ-ից ձեռք է բերվել 4 կոմպլեկտ համակարգիչ: Արդյունքում, 2,464.0 հազ. դրամի ծախսը որակվում է որպես ոչ նպատակային:***

08.06.2011 թ. Նախարարության և ՊՈԱԿ-ի միջև կնքվել է 90,000.0 հազ. դրամ գումարով «Ֆիզիկայի բնագավառի արդիական ներուժի ապահովման» ծրագրի իրականացման պայմանագիր: Սակայն ծրագիրն իրականացվել է նախատեսված միջոցառումների ծավալներից էական շեղումներով, որի արդյունքում 90,000.0 հազ. դրամից ծախսվել է 54,922.9 հազ. դրամ (կատարողականը՝ 61.0 %): ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարի 08.02.2010 թ. թիվ 87-Ա հրամանով ստեղծված ֆինանսաբյուջետային կոմիտեի 27.03.2012 թ. նիստի արձանագրության համաձայն՝ մնացած 35,077.1 հազ. դրամը վերաբաշխվել է, իսկ ՊՈԱԿ-ի հաշվետվությամբ ներկայացված 54,922.9 հազ. դրամի ծախսից ֆինանսավորվել է 50,491.5 հազ. դրամը, մնացած **4,431.4 հազ. դրամի ծախսերը ծրագրին չհամապատասխանելու պատճառով չեն ընդունվել:**

ՀՀ կառավարության 01.09.2011 թ. թիվ 1301-Ն որոշման համաձայն՝ «Ա. Ի. Ալիսանյանի անվան ազգային գիտական լաբորատորիա (Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտ)» հիմնադրամի ՀՀ անունից հանդես եկող պետական կառավարման մարմին է սահմանվել ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը:

«Ստանդարտների մշակման ծառայություններ» ծրագիր

Ծրագիրն իրականացվել է 25.06.2010 թ. և 25.06.2012 թ. ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության և «Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի միջև կնքված 14,000.0 հազ. դրամ արժեքով

պայմանագրերի հիման վրա, 2011 թ. տվյալ ծրագրով ծախսեր չեն նախատեսվել: Ծրագրի շրջանակներում 2010 թ. իրականացվել են՝ 5,540.0 հազ. դրամի թվով 53 ազգային ստանդարտների մշակման աշխատանքներ: Ստանդարտացման միջազգային, եվրոպական և միջպետական կազմակերպությունների հետ համագործակցության և աշխատանքների կազմակերպման ծախսերը կազմել են 5,000.0 հազ. դրամի, ստանդարտների ազգային ֆոնդի վարման և տեղեկատվական սպասարկման աշխատանքներինը՝ 3,460.0 հազ. դրամի չափով:

2012 թ. թվով 89 ազգային ստանդարտների մշակման ծախսերը կազմել են 6,985.9 հազ. դրամ, ստանդարտացման միջազգային, եվրոպական և միջպետական կազմակերպությունների հետ համագործակցության և աշխատանքների կազմակերպմանը՝ 3,515.1 հազ. դրամ և ստանդարտների ազգային ֆոնդի վարման և տեղեկատվական սպասարկման աշխատանքների կազմակերպմանը՝ 3,499.0 հազ. դրամ:

«Աջակցություն ՓՄՁ սուբյեկտներին» ծրագիր

2010 թ. փոքր և միջին ձեռնարկատիրության զարգացման ծրագրի իրականացման նպատակով ՓՄՁ ՋԱԿ հիմնադրամի անձնակազմի և փորձագետների վարձատրության համար ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է 150,000.0 հազ դրամ, 2011 թ.՝ 150,000.0 հազ դրամ, որից 100,000.0 հազ դրամը՝ անձնակազմի վարձատրության, 50,000.0 հազ. դրամը՝ ՓՄՁ ՋԱԿ-ի ենթակառուցվածքների պահպանման համար: 2012 թ. հատկացվել է 151,176.0 հազ. դրամ, որից 101,176.0 հազ. դրամը՝ անձնակազմի վարձատրության, իսկ 50,000.0 հազ. դրամը՝ ՓՄՁ ՋԱԿ-ի ենթակառուցվածքների պահպանման համար:

Տեխնիկական աջակցության բնույթի ծրագրային միջոցառումները նախատեսվել է իրականացնել ՓՄՁ ՋԱԿ-ի եկամուտների, ազատ դրամական միջոցների, օտարերկրյա կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների հաշվին:

ՓՄՁ ՋԱԿ-ի գործառույթների ուսումնասիրությամբ պարզվել է.

«Սկսնակ գործարարների ձեռներեցությանն աջակցություն» ծրագրի շրջանակներում 2010 և 2011 թթ. ֆինանսական աջակցություն են ստացել համապատասխանաբար՝ մարզային 30 և 17 սկսնակ գործարարներ: Ըստ տարիների՝ ստացված վարկի գումարը կազմել է 44,900.0 և 34,200.0 ՝ 12.0 % տարեկան տոկոսադրույքով, որի համար ՓՄՁ ՋԱԿ-ի կողմից որպես երաշխավորություն ավանդադրվել է 53,500.0 և 41,000.0 հազ. դրամ: 2012 թ. ֆինանսական աջակցություն են ստացել 120 սկսնակ գործարարներ՝ 262,600.0 հազ. դրամի չափով՝ հիմնականում 10% տարեկան տոկոսադրույքով, որի համար ՓՄՁ ՋԱԿ-ի կողմից որպես երաշխավորություն ավանդադրվել է 268,400.0 հազ. դրամ: Տվյալ տարում վարկավորման ծավալի նկատելի աճը պայմանավորվել է վարկի տարեկան տոկոսադրույքի նվազմամբ, Երևան քաղաքում գործող սուբյեկտների ծրագրում ընդգրկմամբ և նոր ծրագրերի ներդրմամբ:

Ստացված վարկային միջոցների օգտագործման նպատակայնությունը պարզելու նպատակով իրականացված ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ *«Սկսնակ գործարարների ձեռներեցությանն աջակցություն» ծրագրով ՓՄՁ ՋԱԿ-ի կողմից 2010թ. երաշխավորությամբ մինչև 3,000.0 հազ. դրամ վարկ ստացած 30 կազմակերպություններից ուսումնասիրության պահին գործում էին 8-ը, 2011 թ.՝ 17-ից 8-ը, իսկ 2012 թ. վարկավորված 130 սուբյեկտներից 11-ն արդեն իսկ լուծարվել կամ դադարեցրել են գործունեությունը, օրինակ՝*

- 2010 թ. խմորեղենի արտադրություն հիմնելու նպատակով «Աստղիկ Քոչարյան» Ա/Ձ-ի կողմից ստացված 1,700.0 հազ. դրամի վարկն օգտագործվել է ոչ նպատակային, որի արդյունքում Ա/Ձ-ն 16.11.2010 թ. դադարեցրել է իր գործունեությունը:

- 2012 թ. ավտոբուս ձեռք բերելու նպատակով «Սարգիս Ավետիսյան» Ա/Ձ-ի կողմից ստացված 2,000.0 հազ. դրամի միջոցները ոչ նպատակային օգտագործելու արդյունքում 16.10.2012 թ. Ա/Ձ-ն դադարեցրել է իր գործունեությունը:

- «ԷՄ ԸՆԴ ԴԱՎ ՖԱՐՄ» ՍՊԸ-ի կողմից 2012 թ. ստացված 2,700.0 հազ. դրամը նպատակային չօգտագործելու հետևանքով դեդատնային գործունեություն չի կազմակերպվել:

- 2012 թ. ավտոմեքենաների շարժիչների քիմիական լվացման համար «ԱՐԹԳԱԲ-ՏԵԽ» ՍՊԸ-ն ստացած 3,000.0 հազ. դրամի հաշվին դեռևս չի ձեռք բերել հիմնական միջոցներ, որի հետևանքով գործունեություն չի իրականացնում:

Ուսումնասիրությամբ պարզվել է նաև, որ ֆինանսական աջակցությունը տրամադրվել է ՓՄՁ սուբյեկտի կողմից ներկայացված ոչ հավաստի ցուցանիշների հիման վրա: Այսպես՝

- 2010 թ. բազալտե, գրանիտե և տուֆաավազային սալիկների արտադրությամբ զբաղվող «Վայքի Շիկ» ԲԲԸ-ն ներակայացրած «ֆինանսական աջակցության ծրագրերի ուսումնասիրության հաշվետվության թերթիկում շրջանառությունը նշվել է 54,500.0 հազ. դրամ, զուտ շահույթը՝ 21,180.0 հազ. դրամ, մինչդեռ շահութահարկի հաշվարկում իրացումից հասույթը կազմել է 17,423.0 հազ. դրամ, իսկ հարկվող շահույթը՝ 1,807.0 հազ. դրամ: *Իրականությանը չհամապատասխանող փաստաթղթերի հիման վրա ընկերությունը վարկավորվել է 15,000.0 հազ. դրամի չափով:*

- «Ռոզալյա Կահույք» (կահույքի արտադրություն և վաճառք) ՍՊԸ-ի աջակցության թերթիկի համաձայն՝ շրջանառությունը կազմել է 18,000.0 հազ. դրամ, զուտ շահույթը՝ 5,400.0 հազ. դրամ, իսկ շահութահարկի պարզեցված հաշվարկում իրացումից հասույթը՝ 2,528.0 հազ. դրամ: *Այդ ցուցանիշների հիման վրա ՍՊԸ-ն վարկավորվել է 9,000.0 հազ. դրամի չափով:*

- 2011 թ. վարկավորված «Գրիգոր-Գուրգեն» Ա/Կ-ն զբաղվել է հանքի շահագործմամբ և շինանյութերի արտադրությամբ, նրա ֆինանսական աջակցության ծրագրերի ուսումնասիրության հաշվետվության թերթիկում շրջանառությունը նշվել է 25,000.0 հազ. դրամ, այն դեպքում, երբ շահութահարկի հաշվարկում իրացումից հասույթը կազմել է ընդամենը 2,032.6 հազ. դրամ: *Ա/Կ-ն վարկավորվել է 12,000.0 հազ. դրամի չափով:*

• «Արթուր Սարգսյան» (կահույքի արտադրություն, բուժֆինանսականության վաճառք) Ա/Ձ-ի աջակցության թերթիկում շրջանառությունը ներկայացվել է 52,594.0 հազ. դրամ, մինչդեռ հարկային մարմին ներկայացվող հաշվետվություններով այն գրոական է: *Արդյունքում Ա/Ձ-ն վարկավորվել է 14,000.0 հազ. դրամի չափով:*

ՓՄՁ սուբյեկտներին մինչև 70.0 % «վարկային երաշխապնների տրամադրում» ծրագրի շրջանակներում 2010 թ. մարգային 13 ՓՄՁ սուբյեկտներին 15-18 % տարեկան տոկոսադրույքով տրամադրվել է 63,500.0 հազ. դրամի երաշխավորություն՝ ապահովելով 136,300.0 հազ. դրամի վարկային փաթեթ: 2011 թ. 15.0 %-ով մարգային 11 ՓՄՁ սուբյեկտների տրամադրվել է 52,100.0 հազ. դրամի երաշխավորություն՝ ապահովելով 90,900.0 հազ. դրամի վարկային փաթեթ: 2012 թ. 179,200.0 հազ. դրամի երաշխավորություն են ստացել 30 ՓՄՁ սուբյեկտներ՝ ապահովելով 315,500.0 հազ. դրամի վարկային փաթեթ ավելի ցածր՝ 12.0-15.0 % տարեկան տոկոսադրույքով:

ՓՄՁ սուբյեկտներին մինչև 70 % վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագրով 2010 թ. վարկային փաթեթից օգտված 13 կազմակերպություններից ուսումնասիրության պահին գործում էին 6-ը: Հատկանշական է, որ շատ դեպքերում խոշոր վարկային երաշխավորություններ են տրամադրվել այնպիսի կազմակերպություններին, որոնց նախորդ տարվա հասույթները գրոյական են եղել կամ նրանք ունեցել են փոքր թվով աշխատողներ: Արդյունքում, ՓՄՁ ՉԱԿ-ի կողմից գումարները վերականգնվել են դատական կարգով: Օրինակ՝ ՓՄՁ ՉԱԿ-ի հոգաբարձուների խորհրդի որոշմամբ «Իդիլ Տեքստիլ» ՍՊԸ-ին (տրիկոտաժ կտորի արտադրություն) տրամադրվել է վարկային երաշխավորություն 37,279.0 հազ. դրամի չափով, 200.000 ԱՄՆ դոլարի վարկ ստանալու համար: Կազմակերպության կողմից լրացված ՓՄՁ աջակցության ծրագրից օգտվելու հայտում նախորդ տարվա հասույթը նշվել է «0» դրամ, աշխատողների թվաքանակը՝ 3 մարդ: 08.05.2009 թ. կնքվել է երաշխավորության պայմանագիր, որի հիման վրա բանկը տրամադրել 200.000 ԱՄՆ դոլարի վարկ 36 ամիս մարման ժամկետով և 14 % տոկոսադրույքով: 18.05.2010 թ. բանկը տեղեկացրել է երաշխավորին ընկերության մոտ մայր գումարի գծով 28023 ԱՄՆ դոլարի ժամկետանց պարտավորությունների և 2348 ԱՄՆ դոլարի ժամկետանց տոկոսագումարի, ինչպես նաև երաշխավորության գումարից 30 %-ը՝ 10,801.4 հազ. դրամը պարտավորության մարմանն ուղղելու մասին: ՓՄՁ ՉԱԿ-ի կողմից գումարը վերականգնվել է 10.05.2011թ.՝ դատական կարգով:

ՀՀ կառավարության որոշումներով ՓՄՁ ՉԱԿ-ին հատկացված միջոցների օգտագործում

ՀՀ կառավարության 02.04.2009 թ. թիվ 336-Ա որոշմամբ տնտեսվարող սուբյեկտներին վարկային միջոցների տրամադրմամբ օժանդակելու նպատակով ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդից ՓՄՁ ՉԱԿ-ին առանց գրավի միջոցների և տարեկան 0.001 % տոկոսադրույքով հատկացվել են 559.000.0 հազ. դրամի բյուջետային վարկեր: Հոգաբարձուների խորհուրդի որոշմամբ «Կոնսեր» ՍՊԸ-ին (պահածոների արտադրություն) և «Վայք գրուպ» ՓԲԸ-ին (գինու արտադրություն) վարկային միջոցների տրամադրմանն աջակցելու նպատակով

վարկային երաշխավորություններ են տրամադրել համապատասխանաբար՝ 395.000.0 և 164.000.0 հազ. դրամի չափով: «Կոնսեր» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված աջակցության հայտի համաձայն՝ նրա նախորդ տարվա հասույթը կազմել է 3,000.0 հազ. դրամ՝ 8 վարձու աշխատողների պարագայում:

Վարկի մարումը պետք է սկսվեր 2011 թ., սակայն 29.10.2010 թ. բանկը տեղեկացրել է ՓՄՁ ՋԱԿ-ին կազմակերպության 3,875.3 հազ. դրամի չափով ժամկետանց պարտավորությունների առկայության մասին, որոնք արդեն 07.01.2011 թ. կազմել են 7,505.0 հազ. դրամ, իսկ 09.02.2011 թ. բանկը ՓՄՁ ՋԱԿ-ի գրավային հաշվից մարել «Կոնսեր» ՍՊԸ-ին տրամադրված 395,000.0 հազ. դրամի վարկը և 1,580.0 հազ. դրամի տոկոսագումարը: 02.03.2011 թ. ՓՄՁ ՋԱԿ-ի հոգաբարձուների խորհրդի որոշմամբ արձանագրվել է, որ վարկառուի ստանձնած պարտավորությունները ոչ պատշաճ կատարելու արդյունքում բանկի կողմից ՓՄՁ ՋԱԿ-ից գանձվել է 407,965.3 հազ. դրամ, այդ թվում՝ 12,965.3 հազ. դրամի տոկոսագումար, իսկ նշված գումարի պահանջի իրավունքն անցել է ՓՄՁ ՋԱԿ-ին: 03.03.2011 թ. «Գործակալության» պայմանագրով ՓՄՁ ՋԱԿ-ը «Կոնսեր» ՍՊԸ-ի նկատմամբ իր պահանջի բոլոր իրավունքները փոխանցել է ՀՀ ֆինանսների նախարարությանը:

Նույն կերպ, «Վայք գրուպ» ՍՊԸ-ին հատկացված 164.000.0 հազ. դրամի չափով վարկի ամբողջ գումարը տեղադրել է բանկում: Վարկը տրամադրվել է տարեկան 10 % տոկոսադրույքով՝ 29.05.2010 թ-ից վարկի և տոկոսագումարների վճարման պայմանով:

Սակայն, 03.10.2012 թ. բանկը տեղեկացրել է ՓՄՁ ՋԱԿ-ին «Վայք գրուպ» ՓԲԸ-ի մոտ առաջացած 4,360.3 հազ. դրամի ժամկետանց պարտավորությունների և 30-օրյա ժամկետում պարտավորությունը չմարվելու դեպքում գրավային հաշվում առկա բոլոր միջոցները վարկի մարմանն ուղղելու մտադրության մասին: Արդյունքում, ավանդային հաշվից մարվել են 78,174.9 հազ. դրամի չափով վարկի վերջնական մնացորդը և 4,360.3 հազ. դրամի ժամկետանց պարտավորությունները: ***Արդյունքում, ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդից հատկացված 559,000.0 հազ. դրամի բյուջետային վարկից վերականգնվել է ընդամենը 85,825.1 հազ. դրամը կամ 15.4%-ը:***

ՀՀ կառավարության 09.09.2010 թ. թիվ 1179-Ն որոշմամբ «ՀՀ հասարակական վայրերի զուգարաններով ապահովման հայեցակարգի» շրջանակներում ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության արտաբյուջետային միջոցների հաշվին նախատեսված 2 զուգարանների ձեռք բերման, տեղադրման, հետագա շահագործման նպատակով մրցութային կարգով մասնավոր ընկերության ընտրությունը, սեփականության իրավունքի փոխանցումը ընկերությանը և տարաժամկետ փոխհատուցման գումարների հավաքագրումն ու մուտքագրումը ՀՀ պետական բյուջե պատվիրակվել է իրականացնել ՓՄՁ ՋԱԿ-ին: 28.11.2010 թ. Նախարարության և ՓՄՁ ՋԱԿ-ի միջև կնքվել է ապրանքների ձեռք բերման պայմանագիր, որով կատարողը պարտավորվել է մինչև 01.05.2011թ. ձեռք բերել, տեղափոխել, մաքսագերծել և համապատասխան վայրում տեղադրել 100,000.0 հազ. դրամ ընդհանուր արժեքով տեխնիկական բնութագրերով նախատեսված 2 հատ հասարակական զուգարան:

Հիմք ընդունելով հոգաբարձուների խորհրդի 19.11.2010 թ. որոշումը, ՓՄՁ ԶԱԿ-ը 24.11.2010 թ. առուվաճառքի պայմանագիր է կնքել «Եվրոմոնոլ» ընկերության հետ (Խորվաթիայի Հանրապետություն) 158,320.0 Եվրո ընդհանուր արժեքով՝ «SUPERNOVA»-2C և «SUPERNOVA»-2Cm տեսակի ավտոմատ գուգարանները ձեռք բերելու նպատակով: Ապրանքը ՀՀ տարածք է ներկրվել և մաքսագերծվել է 13.06.2011 թ., սակայն ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից չի ապահովվել դրանց տեղադրումը նախատեսված վայրերում: Փոխարենը՝ հիմք ընդունելով ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարի 02.09.2011 թ. թիվ 637-Ա հրամանը, 15.09.2011 թ. հանձման-ընդունման ակտով ապրանքը տրամադրվել է Հայաստանի ազգային մրցունակության հիմնադրամին: Փաստորեն, ՓՄՁ ԶԱԿ-ի կողմից չեն կատարվել պայմանագրային պարտավորությունները և խախտվել են սահմանված ժամկետները, որի համար պետք է կիրառվեր 6.3-րդ կետով սահմանված տույժ՝ ուշացման յուրաքանչյուր օրվա համար ապրանքի գնի 0.05 %-ի կամ ընդամենը 6,900.0 հազ. դրամի չափով գումարի գանձում, որը չի կատարվել: Բացի այդ, ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ տեղակայված գուգարանները չեն շահագործվում և ***չի ապահովվել ծախսված գումարների հետ վերադարձելիության պահանջի կատարումը: Այսպիսով, ՀՀ կառավարության 09.09.2010 թ. թիվ 1179-Ն որոշմամբ սահմանված հայեցակարգի իրագործման նպատակով կատարված 100,000.0 հազ. դրամի ծախսը որակվում է որպես ոչ նպատակային և անարդյունավետ:***

Զբոսաշրջության աջակցության ծառայություններ

ՀՀ-ում զբոսաշրջային գործունեությունը կարգավորվում է «Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով և այլ իրավական ակտերով: Տվյալ ոլորտի պետական կարգավորումն իրականացվել է ՀՀ կառավարության 29.04.2004 թ. թիվ 588-Ա որոշմամբ լիազոր մարմնի՝ Նախարարության և նրա «Զբոսաշրջության վարչության» (այսուհետ՝ Վարչություն) միջոցով:

Կանոնադրական պահանջներից ելնելով՝ Վարչությունն իրականացրել է զբոսաշրջության բնագավառի վարչական վիճակագրության վարում, վիճակագրական և առնչվող այլ տվյալների, ոլորտի իրավական դաշտի վերլուծություն, վերջինիս բարելավմանն ուղղված իրավական ակտերի նախագծերի մշակում, զբոսաշրջային գործունեության, դրա արդյունքի և ծառայությունների որակի ապահովում, նշված բնագավառի զարգացման ծրագրերի մշակում, համակարգում, մոնիթորինգի իրականացում և այլն: Ի թիվս մի շարք ամրագրված գործառնությունների, մինչև ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարի կողմից 24.03.2011 թ. թիվ 182-Ա որոշման ընդունումը, Վարչությանը վերապահվել են նաև ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վարչական վարույթների վարման, որակավորման պայմաններին որակավորված հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների համապատասխանության պարբերական գնահատման և պատասխանատվության միջոցների կիրառման գործառնությունները:

Նախորդ վերահսկողության արդյունքներով (2009 թ.) արձանագրվել է, որ զբոսաշրջության բնագավառում, ՀՀ օրենսդրության պահանջների ոչ հստակ լինելու հետևանքով, նման

ստուգումներ չեն իրականացվել և համապատասխան բյուջետային հաշվարկային հաշվին խախտումների դիմաց մուտքեր չեն ապահովվել, իսկ Նախարարությանն առաջարկվել է համապատասխան օրենսդրական փոփոխությունների միջոցով կարգավորել առկա խնդիրները: Սակայն անցած ժամանակահատվածում «Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» և «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքների փոփոխությունների նախագծերը դեռևս գտնվում են ՀՀ ազգային ժողովի քննարկման փուլում, իսկ մինչև 2011 թ. մարտի 24-ը Վարչության կողմից իրականացվել է միայն հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների որակավորման գործառույթը, որը փոխանցվել է Նախարարության աշխատակազմի լիցենզավորման և բույլտվությունների գործակալությանը:

Համաձայն Վարչության կողմից իրականացված մոնիթորինգի արդյունքների՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործում են 228 հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտներ: 01.01.2013 թ. դրությամբ գործող հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտներից որակավորման կարգ ստանալու նպատակով դիմել են 34-ը կամ 14.9 %-ը, թեև ինտերնետային կայքերում շարունակվում է սահմանված կարգով չորակավորված, բայց որակավորման կարգի նշաններ օգտագործող հյուրանոցների գովազդի ներկայացումը՝ խախտելով «Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 10-րդ մասի պահանջը:

ՀՀ օրենսդրության պահանջների պահպանումն ապահովելու նպատակով 26.11.2012 թ. և 27.11.2012 թ. գրություններով ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարը հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտները շահագործող անձանց առաջարկել է տեղերում իրականացնել ինքնագնահատում և վերացնել առկա թերությունները, իսկ արդյունքների մասին տեղեկացնել Նախարարությանը: Փաստորեն, Նախարարությունը, որպես լիազոր մարմին, խուսափել է իր վերահսկողական գործառույթների իրականացումից:

Շինարարության գնագոյացման բնագավառում մեթոդաբանական, վերլուծական և տեխնիկական ծառայություններ» և «Պետական կարիքների համար ապրանքների, աշխատանքների (ծառայությունների) կողմնորոշիչ գների մեթոդական, վերլուծական և տեղեկատվական ծառայություններ» ծրագրեր.

Ծրագրերն իրականացվել են «Գնագոյացման վերլուծական ինֆորմացիոն կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի (այսուհետ՝ ՊՈԱԿ) կողմից, որը Նախարարության կազմում գործունեություն է իրականացրել 2011 թ. ընթացքում:

Նախարարության և ՊՈԱԿ-ի միջև կնքվել է դրամաշնորհի տրամադրման պայամանագիր 50,035.4 հազ. դրամ արժեքով, որի համաձայն ՊՈԱԿ-ի կողմից պետք է իրականացվեին հետևյալ աշխատանքները.

-պետական պատվերի շրջանակներում գործող գներով տնտեսության ոլորտների կարիքների համար ապրանքների գների և աշխատանքների արժեքների մասին ամսական տեղեկագրերի մշակում և հրապարակում,

-պետական պատվերի շրջանակներում գործող գներով շինարարության բնագավառի միջին ամսեկան աշխատավարձի, մեքենա-մեխանիզմների շահագործման և աշխատավարձի և աշխատավարձի ինդեքսների հաշվարկում և սահմանված կարգով ներկայացում Նախարարությանը,

-տնտեսության կարիքների համար միջինացված գների հաշվարկման մեթոդաբանության մշակում:

Մինչև 2011 թվականի մայիս ամիսը, ՊՈԱԿ-ի կողմից շուկայի ուսումնասիրությունը կատարվել է կամայականորեն՝ առանց սահմանված կարգի և մեթոդական ցուցումների:

ՀՀ կառավարության 26.05.2011 թ. թիվ 740-Ն որոշման համաձայն սահմանվել է «Ապրանքների կողմնորոշիչ գների սահմանման նպատակով տեղեկությունների հավաքագրման կարգը»: Ընդ որում, սահմանված կարգով տեղեկությունների հավաքագրման պարագայում ևս կողմնորոշիչ գները ***որոշվել են առանց սահմանված ընթացակարգերի:*** Հատկանշական է, որ վերը նշված որոշման 3-րդ կետով ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարին հանձնարարվել է մինչև 2011 թվականի դեկտեմբերի 1-ը ՀՀ կառավարության հաստատմանը ներկայացնել պետական կարիքների համար իրականացվող կապիտալ ծախսերի հաշվարկի հիմքում դրվող ապրանքատեսակների կողմնորոշիչ գների և շինարարության ոլորտում գների ինդեքսների հաշվարկման կարգը: ***Նշված կարգը մինչ օրս չի հաստատվել, ինչը պատճառ է հանդիսանում հավաքագրված տեղեկատվության կամայական օգտագործման: ՊՈԱԿ-ի կողմից թողարկվող տեղեկագրերում ընդհանրապես չեն ներառվել աշխատանքների և ծառայությունների արժեքների վերաբերյալ տեղեկատվություն, ինչը ՀՀ կառավարության 16.11.2006 թ. թիվ 1687-Ն համաձայն՝ տվյալ ՊՈԱԿ-ի գործունեության առարկան է, ինչպես նաև վերոնշյալ դրամաշնորհային պայմանագրով նախատեսված պահանջ: Ընդ որում, ինչպես կառավարության որոշմամբ, այնպես էլ դրամաշնորհային պայմանագրով ՊՈԱԿ-ի գործունեությունը չի սահմանափակվում միայն քաղաքաշինության բնագավառի ապրանքների և աշխատանքների կողմնորոշիչ գների և սակագների սահմանմամբ, այլ նախատեսում է պետական կարիքների համար բոլոր ապրանքների մասով կողմնորոշիչ գների սահմանում:***

Հատկանշական է նաև, որ 2011 թ. մարտ ամսից սկսած ՊՈԱԿ-ի կողմից որոշված շուկայական գները հրապարակված տեղեկագրերում ***ներառվել են դրանց 11 տոկոս նվազեցումից հետո, ինչը չի արտացոլում տեղեկագրերում ներառված ապրանքների իրական շուկայական գների մակարդակը:***

«Շանհայ Էքսպո 2010» համաշխարհային ցուցահանդեսին ՀՀ մասնակցության ծրագիր

ՀՀ կառավարության 02.07.2009 թ. «2010 թ. մայիս-հոկտեմբեր ամիսներին Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության Շանհայ քաղաքում կայանալիք «բարեկեցիկ քաղաք, բարեկեցիկ կյանք» խորագրով «Շանհայ Էքսպո-2010» համաշխարհային ցուցահանդեսին (այսուհետ՝ Ցուցահանդես) ՀՀ պաշտոնական մասնակցության պայմանագրի, ՀՀ

մասնակցության միջոցառումները նախապատրաստելու և անցկացնելու մասին թիվ 840-Ն որոշման, ինչպես նաև դրանում փոփոխություններ կատարելու մասին ՀՀ կառավարության 11.03.2010 թ. թիվ 260-Ն որոշման հիման վրա Նախարարությունը «Ձարգացման հայկական գործակալություն» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ ՋՀԳ) հետ կնքել է 2009 թ. համար ՀՀ պետական բյուջեից հատկացված 77,717.8 հազ. դրամի, իսկ 2010 թ. համար՝ 200,000.0 հազ. դրամի դրամաշնորհային պայմանագրեր, ինչպես նաև Շանհայում ՀՀ մասնակցությամբ գրանցված «Արմենիան Սեքշն օֆ Էքսպո» ընկերության (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) հետ՝ 300,000.0 հազ. դրամի դրամաշնորհային պայմանագիր՝ «Շանհայ Էքսպո-2010» համաշխարհային ցուցահանդեսին ՀՀ պաշտոնական մասնակցությունը պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու և նախատեսված աշխատանքներն իրականացնելու նպատակով: ՉԺՀ-ի կառավարության կողմից նախատեսվել և հատկացնել է 650.000 ԱՄՆ դոլարի ֆինանսական աջակցություն՝ ցուցահանդեսին տաղավարի շինարարության, ձևավորման, պահպանման և այլ ծախսերի կատարման համար:

Նախարարության և ՋՀԳ-ի միջև 02.02.2010 թ. կնքված պայմանագրի և 01.04.2010 թ. կնքված «լրացուցիչ համաձայնագրի» հիման վրա, *առանց կատարողական ակտի և պայմանագրի 3.2 կետի պահանջի խախտմամբ, ՋՀԳ-ն հատկացրել է 200,000.0 հազ. դրամ այն դեպքում, երբ փաստացի ծախսը կազմել է 167,831.8 հազ. դրամ, իսկ տարեվերջին 32,168.2 հազ. դրամի մնացորդը ՀՀ պետական բյուջե վերադարձնելու փոխարեն ձևակերպվել է որպես դեբիտորական պարտք:* Հետագայում՝ նշված գումարից «Ռեդ Սթայլ» ՍՊԸ-ի հետ կնքված 5,400.0 հազ. դրամի պայմանագրով 2010 թ. հոկտեմբեր ամսին Հայաստանում անցկացվել է Յուգահայդեսի կազմակերպչական կոմիտեի նախագահի տեսչականը ներկայացնող շնորհանդես, որը ՀՀ կառավարության թիվ 840-Ն որոշմամբ չի նախատեսվել, որի հետևանքով կատարված 5,400.0 հազ. դրամի ծախսը որակվում է որպես ոչ նպատակային: Ավելացած գումարի հաշվին են կատարվել նաև Յուգահայդեսի համար Չինաստանից գնված ապրանքները ներկրելիս մաքսազերծելու, ճանապարհածախսի, գույքը մեքենաներ բարձելու, բեռնաթափելու հետ կապված 28,356.3 հազ. դրամի ծախսը: Չնայած ՋՀԳ-ն Նախարարությանը և ՀՀ կառավարությանն ուղղել է գրություններ՝ կապված ներկրվող ապրանքների ժամանակին և պատշաճ կերպով կազմակերպելու գործում աջակցելու խնդրանքով, սակայն դրանց անտեսման հետևանքով ապրանքները 82 օր մնացել են «Ձյունիկ» տերմինալում, որի դիմաց գանձվել է 1,574.4 հազ. դրամ, որը որակվում է որպես անարդյունավետ ծախս:

Նախարարության և Կազմակերպության միջև 01.04.2010 թ. կնքված պայմանագրի համաձայն վերջինիս ՀՀ պետական բյուջեից պետք է հատկացվեր 300,000.0 հազ. դրամ, որը պայմանագրի 3.2 կետի պահանջի խախտմամբ՝ առանց կատարողական ակտերի, հաջորդ օրը փոխանակումից հետո 672979 ԱՄՆ դոլարի չափով փոխանցվել է Կազմակերպության հաշվին: Ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ պայմանագրերին կից հավելվածներով հաստատված ծախսերի նախահաշիվների և փաստացի կատարված աշխատանքների միջև թույլ են տրվել բազմաթիվ շեղումներ: Մասնավորապես, «Յուգահայդեսի գովազդային նյութերի պատրաստում և

ձեռքբերում» հողվածով ՋՀԳ-ի ծախսերի նախահաշվով նախատեսվել է գնել ՀՀ-ում պատրաստված 45,450.0 հազ. դրամի բուլկետներ, սկավառակներ, քարե, մետաղյա և փայտյա հուշանվերներ: Իրականում, աշխատանքներն իրականացվել են ՉԺՀ-ում՝ ավելի քանկ գներով: Թեև Կազմակերպության նախահաշվով նշված հողվածով գումար չի նախատեսվել, այդուհանդերձ, ՋՀԳ-ի փաստացի ծախսը կազմել է ընդամենը 2,842.5 հազ. դրամ, իսկ Կազմակերպությանը՝ 36,163.3 հազ. դրամ: Տվյալ հողվածով կատարվել են նաև 8,865.5 հազ. դրամի չնախատեսված աշխատանքներ:

«ՀՀ տաղավարի ցուցանմուշների և դեկորացիաների ձեռքբերում ընտրված ընկերություններից» հողվածով նախատեսվել է 176,696.1 հազ. դրամի ծախս, որից ՋՀԳ-ի նախահաշվով՝ 24,000.0, Կազմակերպության՝ 132,216.4, իսկ ՉԺՀ կառավարության կողմից տրամադրված ֆինանսական աջակցության միջոցներից՝ ևս 20,479.7 հազ. դրամ: ՋՀԳ-ի փաստացի ծախսը կազմել է 75,847.6, Կազմակերպությանը՝ 38,439.9, իսկ չինական կողմինը՝ 38,236.7 հազ. դրամ կամ ընդհամենը ծախսվել է 152,524.2 հազ. դրամ: Ընդ որում, ՀՀ պետական բյուջեից ՋՀԳ-ին հատկացված գումարները գրեթե ամբողջությամբ ծախսվել են չինական կազմակերպությունների կողմից կատարված աշխատանքների վրա:

Նույն կերպ, «Ցուցանմուշների և այլ անհրաժեշտ պարագաների տեղափոխում, մաքսազերծում, փաթեթավորում և պահեստավորում» հողվածով նախատեսվել են 22,388.4 հազ. դրամի ծախսեր, որից ՋՀԳ-ի համար՝ 5,000.0 հազ. դրամ, Կազմակերպության համար ծախսեր չեն նախատեսվել, իսկ ՉԺՀ կառավարության կողմից տրամադրված ֆինանսական աջակցության նախահաշվով նախատեսվել է ծախսել 17,388.4 հազ. դրամ: Իրականում, ՋՀԳ-ի փաստացի ծախսը կազմել է 8,423.1, Կազմակերպությանը՝ 17,119.1 հազ. դրամ, իսկ չինական կողմն ընդհանրապես ծախս չի կատարել: Պատկերը գրեթե կրկնվում է նաև «Ընթացիկ աշխատանքներ» հողվածով նախատեսված ծախսերի իրականացման արդյունքների դիտարկմամբ, երբ արձանագրվել է ՉԺՀ կառավարության կողմից տրամադրված ֆինանսական աջակցության միջոցների ևս 29,386.0 հազ. դրամի տնտեսում, ***Փաստորեն, ծրագրային հողվածների կատարողների միջև իրականացվել է ծախսերի այնպիսի վերաբաշխում, որի արդյունքում ՉԺՀ կառավարության կողմից տրամադրված ֆինանսական աջակցության միջոցների տնտեսման հաշվին ծախսերը կատարվել են ՀՀ պետական բյուջեից:***

«Ցուցահանդեսի ընթացքում Հայաստանի ազգային օրվա անցկացում» հողվածով նախատեսվել են 79,245.4 հազ. դրամի ծախսեր, որից ՋՀԳ-ինը՝ 49,493.7, Կազմակերպությանը՝ 2,703.0, իսկ ՉԺՀ կառավարության կողմից տրամադրված ֆինանսական աջակցության միջոցներից՝ 27,048.7 հազ. դրամի չափով: Փաստացի ծախսը կազմել է 87,035.9 հազ. դրամ՝ ի հաշիվ ստեղծագործական խմբի անդամներից յուրաքանչյուրի հոնորարը գրեթե եռապատկելու, իսկ ֆուրշետի ծախսերը շուրջ 5 անգամ ավելացնելու:

Այսպիսով, խախտվել են պայմանագրերի 1.2 կետերի պահանջները՝ կապված ծախսերի նախահաշվին և միջոցառումների ցանկին համապատասխան իրականացնելու հետ: Ընդ որում,

ծախսերի նախահաշվից էական շեղումներն օրինականացնելու նպատակով ՋՀԳ-ի կողմից համապատասխան գրություններով Նախարարությանն է ներկայացվել ՀՀ կառավարության որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին նախագիծ, որն էլ ընդունվել է ՀՀ կառավարության 23.12.2010 թ. թիվ 1726-Ն որոշմամբ:

Գնումներն իրականացվել են բացառապես ուղղակի գնման ձևով: Աշխատանքներ կատարած և ծառայություններ մատուցած ընկերությունները և անհատները հիմնականում ընտրվել են Կազմկոմիտեի կողմից: ՋՀԳ-ի ներկայացրած տեղեկանքի համաձայն, Կազմկոմիտեի անդամների և նրանց աջակցող անհատներին ՋՀԳ-ի կողմից վճարվել են 27,267.6 հազ. դրամի գործուղման ծախսեր, Կազմկոմիտեի կողմից ընտրված ընկերություններին՝ 25,013.8 հազ. դրամ, իսկ Կազմակերպությունը Կազմկոմիտեի 5 անդամներին ՀՀ մասնակցության գործընթացի կառավարման համար կնքված աշխատանքային պայմանագրով վճարել է ևս 27,561.3 հազ. դրամի աշխատավարձ: Կազմակերպության Չինաստանում բացված հաշվեհամարի շարժի ուսումնասիրությամբ արձանագրվել է, որ հայկական տաղավարի տնօրեն Ա. Հարությունյանի, Հ. Մեսրոպյանի, Նախարարության կողմից Կազմակերպության անունից հանդես գալու և գործարքներ կնքելու համար լիազորված ՋՀԳ աշխատակիցներ Մ. Ղազարյանի, Ա. Սարգսյանի և Վ. Բաղդասարյանի կողմից իրականացվել են շուրջ 3.7 մլն չինական յուանի կամ 203,500.0 հազ. դրամի կանխիկ գործարքներ և վճարումներ: ՋՀԳ-ի աշխատակիցների կողմից տրված տեղեկանքի համաձայն՝ կանխիկացված գումարի գերակշռող մասը առհաշիվ տրվել է Կազմկոմիտեի անդամներին անհրաժեշտ գնումներ ու գործարքներ կատարելու համար, իսկ վերջիններս հետագայում ՋՀԳ աշխատակիցներին ներկայացրել են գնումների ու գործարքների հաշիվ-ապրանքագրեր և այլ հիմնավորող փաստաթղթեր՝ չինարեն լեզվով:

ՉԺՀ-ի կառավարության կողմից ֆինանսական աջակցության կարգով հատկացված միջոցներն առաջնահերթ ծախսելու փոխարեն ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին աշխատանքներ իրականացնելու հետևանքով ՉԺՀ-ի կառավարության կողմից հատկացված 650000-ից 168000 ԱՄՆ դոլարը չի ծախսվել և չինական կողմի հաշվին մնացել է չօգտագործված 1,023,788.51 չինական յուան կամ դրան համարժեք 58,975.8 հազ. դրամ, որը ստանալու համար հայկական կողմը որոշում է կայացրել նկարահանել ՀՀ-ի և հայկական տաղավարի մասին պատմող ֆիլմ՝ այն հիմնավորող նախնական փաստաթղթերը և հայտը ներկայացնելով Յուգահանդեսի Միջազգային Բյուրոյին: Ֆիլմի ֆինանսավորման նպատակով 1,023,788.51 չինական յուանը 01.03.2011 թ. մուտքագրվել է Կազմակերպության հաշվեհամարին, այն դեպքում, երբ Յուգահանդեսն ավարտվել է 04.11.2010 թ., իսկ ֆիլմն իրականում չի նկարահանվել:

ՋԳՀ-ն չի կարողացել ներկայացնել չինական «Bank of Communications» բանկում գումարի մնացորդը ՀՀ պետական բյուջե փոխանցելու շուրջ իր ձեռնարկած միջոցները հիմնավորող փաստաթղթեր, իսկ նշված միջոցները մինչև 2012 թ. մնացել են բանկում և օգտագործելու նպատակով որոշվել է մասնակցել «Կենդանի օվկիանոսը և մերձակա տարածքները, միջոցների բազմազանությունն ու նրանց ռացիոնալ օգտագործումը» խորագրով «Էքսպո 2012 Յոսու», Կորեա

ցուցահանդեսին: ՀՀ կառավարության 29.12.2011 թ. N 1921-Ա որոշմամբ հաստատվել են ցուցահանդեսին մասնակցության ֆինանսավորման աղբյուրները: 2012թ. Յոսու, Կորեա ցուցահանդեսի անցկացման վերաբերյալ Կամակերպության կողմից ներկայացված հաշվետվության ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ չինական հաշվեհամարի մնացորդ գումարն օգտագործվել է ինչպես հայաստանյան, այնպես էլ կորեական ընկերությունների կողմից կատարված աշխատանքների և մատուցված ծառայությունների դիմաց իրականացված վճարումների համար, հետևաբար՝ անհիմն են այդ գումարները ՀՀ պետական բյուջե վերադարձնելու անհնարինությանը վերաբերող փաստարկները:

Ցուցահանդեսների միջև ընկած ժամանակահատվածում «Bank of Communications» չինական բանկի՝ չինական յուանի հաշվեհամարի առկա մնացորդ գումարի շարժը ճշտելու նպատակով բանկային քաղվածքը Կամակերպության կողմից չի ներկայացվել, որպես պատճառաբանություն ներկայացնելով ներկայում էլեկտրոնային կրիչն օգտագործելու նպատակով բանկի հետ կնքված պայմանագրի ժամկետի լրանալու հանգամանքը:

Գյումրու տեխնոպարկի գործունեության իրականացման ծրագիր

ՀՀ կառավարության կողմից 12.06.2008թ. նիստի N 23 արձանագրությամբ հաստատվել է «Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզի Գյումրի քաղաքը տեխնոքաղաքի վերակառուցելու հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» որոշումը:

Համաձայն Հայեցակարգի Գյումրի տեխնոպարկում կներառվեն և կզարգանան հետևյալ ոլորտները՝ զբոսաշրջություն, տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ, ճարտարագիտություն (կառուցապատման և շինարարական ժամանակակից տեխնոլոգիաներ), նորաձևություն և տեքստիլ արդյունաբերություն, արվեստ, ոսկեգործություն, արհեստագործություն:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի դեկտեմբերի 4-ի «Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզի Գյումրի քաղաքը տեխնոքաղաքի վերակառուցելու հայեցակարգի կատարումն ապահովող միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» թիվ 1463-Ն որոշմամբ հաստատված միջոցառումների 2-րդ կետով նախատեսված էր միջազգային չափանիշներին համապատասխան բիզնես-պլանի մշակում: Արդյունքում օտարերկրյա խորհրդատուի կողմից մշակվեց «Գյումրու տեխնոպարկ, ռազմավարական ուղեցույց և բիզնես պլան» փաստաթուղթը (*Բիզնես-պլան*):

Ըստ նշված Բիզնես-պլանի Գյումրու տեխնոքաղաքի համար ձեռներերության զարգացման ռազմավարության շրջանակներում իրականացվելիք հիմնական ծրագրերն են.

- Արվեստներ / արհեստներ, միկրոձեռներեցություն, կրթություն, որի արդյուքում պետք է Կումայրի թաղամասում վերականգնել նախկին փոստային գրասենյակի և մանկավարժական ինստիտուտի շենքերը՝ որպես նպատա-կային նշանակության փոքր գրասենյակներ արվեստների, արհեստների և միկրոձեռնարկությունների ինչպես նաև

ապրելու/աշխատելու կենսագործունեության համար: Բացի այդ, դիտարկել կրթական գործունեությունը վերսկսելու հնարավորությունը:

- Բիզնես-պարկ, լոգիստիկայի կենտրոն, ազատ գոտու կարգավիճակ, որի արդյունքում Հոկոդ հաստոցների գործարանի շենքը պետք է քանդել կամ փոխակերպել արդյունաբերության և բաշխման գործունեության համար օգտագործվող ժամանակակից միավորների:
- Տեխնոլոգիական պարկ, որի արդյունքում Պոլիտեխնիկ ինստիտուտի նախկին տարածքում պետք է պատրաստել և իրականացնել կրթական և ձեռներեցության ինտեգրված գոտու մաստեր-պլան: Տվյալ վայր տեղափոխել Պետական ճարտարագիտական համալսարանը: Կառուցել ինկուբատոր: Կառուցել տեխնոլոգիական միավորներ:

Վերը նշված նպատակներին հասնելու համար պահանջվում է իրականացնել կապիտալ ներդրումներ (*շինարարական աշխատանքներ*), որի ծախսերը համաձայն բիզնես-պլանի մոտավորապես կկազմեն 49-53 միլիոն ԱՄՆ դոլար:

Համաձայն բիզնես պլանի գործարարության միջավայրը բարենպաստ չէ Գյումրիում, և միայն Բարձրակարգ բնակարանային պայմանների, գրավիչ քաղաքային տարածքների, ժամանակակից ձեռներեցության շենքերի ստեղծումը որևէ արդյունք չի տա, եթե զուգահեռաբար աշխատանքներ չիրականացվեն հետևյալ կարևորագույն ոլորտներում.

- Ներդրումներ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում (*բուհերում*)
- Միջազգային առևտրի խոչընդոտների վերացում.
- Հուսալի և ողջամիտ գներով լայնաշերտ կապի ծառայությունների ընտրություն՝ քաղաքում անցկացնելով օպտիկամանրաթելային բաց՝ հասանելի ցանց:

Թվարկված ոլորտներում անհրաժեշտ կարևոր միջոցառումների ժամանակին իրագործումն ապահովելու համար համաձայն բիզնես-պլանի՝ Գյումրի քաղաքը պետք է ճանաչել Հատուկ տնտեսական գոտի (*այսուհետ՝ ՀՏԳ*): ՀՏԳ-ի կարգավիճակը պետք է ծառայի նաև ներդրումային խթանների տրամադրմանը, որոնցով կխրախուսվի տեխնոլոգիական պարկի տարածքում միջազգային առևտրի մասնակից՝ բարձր տեխնոլոգիական ձեռնարկությունների ստեղծումը և աճը: ՀՀ կառավարության 04.12.2008թ. թիվ 1463-Ն որոշմամբ հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզի Գյումրի քաղաքը տեխնոքաղաքի վերակառուցելու հայեցակարգի կատարումն ապահովող միջոցառումների ցանկի 12-րդ կետով նախատեսվում է բացահայտել Ազատ առևտրի գոտու ստեղծման հնարավորությունները, նպատակ ունենալով Գյումրին դարձնել տարածաշրջանային սահմանամերձ առևտրի կենտրոն:

Ընդհանուր առմամբ ծրագրի վերջնանպատակը ներդրումների ներգրավումն է, ձեռնարկությունների զարգացման խթանումը, աշխատատեղերի ստեղծումը և քաղաքի ու վերջինիս բնակիչների հարստացումը:

Իրականացվելիք միջոցառումների արդյունքում պետք է ստեղծվեն Ձեռնարկությունների բարձրակարգ շինությունների և տեխնոլոգիական գրասենյակային միավորների առնվազն 33,500 մ² տարածք

- 2,500 մ² արվեստների/արհեստների/միկրոբիզնեսի կենտրոն Կումայրիում
- 23,000 մ² գործարանային տարածք բիզնես-պարկում
- 8,000 մ² ինկուբատոր և տեխնոլոգիական գրասենյակներ

Ձեռներեցության նորաստեղծ տարածքներում մոտ 10 տարվա ընթացքում նոր կառուցապատվող տարածքներում կկարողանա աշխատել 8,000-11,000 հոգի:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշումներով 2008-2012 թվականներին Գյումրու տեխնոպարկի գործունեության իրականացման ծրագրով նախատեսված են եղել մի շարք միջոցառումներ, որոնց արդյունքում ստեղծվել են 2 լաբարատորիաներ, որոնք իրականացնում են վերապատրաստումներ, ստեղծվել են 5 ընկերություններ որոնք աշխատում են վնասով, ունեն 10 վարձու աշխատողներ, և ապահովում են փոքր հասույթներ: Արդյունքում պետական բյուջեից 2008-2012 թվականներին ծախսվել է 430.6 մլն դրամ նախատեսված 689 մլն. դրամի փոխարեն:

Միջոցառումների իրականացնողն էր «Գյումրու տնտեսական զարգացման հիմնադրամը», որը ստեղծվել էր 2009 թվականին և հանդիսանում էր որպես Գյումրու տեխնոպարկի օպերատոր: 2012 թվականի նոյեմբերի 8-ի թիվ 1405-Ն որոշմամբ Գյումրու տնտեսական զարգացման հիմնադրամը վերանվանվեց Արդյունաբերության զարգացման հիմնադրամի, իսկ կանոնադրությամբ նախատեսված գործառնությունները, որոնք հասցեական էին միայն Գյումրի քաղաքին և Շիրակի մարզին՝ ընդհանրացվեցին: 2013 թվականի գործունեության ծրագրով նախատեսված է ընդամենը Համաշխարհային բանկի կողմից ֆինանսավորվող Գյումրու պետական մանկավարժական ինստիտուտի շենքի շինարարական աշխատանքների վերահսկողություն և վերապատրաստումների իրականացում (*մինչև 70 մասնագետի*):

Տեխնոպարկի գործունեության իրականացման համար դեռևս Հայաստանի Հանրապետության 2009 թվականի թիվ 490-Ն որոշմամբ նախատեսվել էր «Գյումրու տեխնոպարկ, ռազմավարական ուղեցույց և բիզնես պլան» փաստաթղթի հիման վրա մշակել միջոցառումների և ծրագրային պլաններ, որոնք կներառեն տեխնոպարկի վերաբերյալ գործառնական և ֆինանսական բոլոր մանրամասները, ինչպես նաև զարգացման ուղղությունները և ռազմավարությունը, ինչը չի իրականացվել: Հետևաբար դրա բացակայության պայմաններում Գյումրին տեխնոքաղաքի վերածելուն ուղղված միջոցառումները կլինեն հատվածային (ոչ ամբողջական), իսկ դրանց իրագործումից ստացված արդյունքի հետագա կիրառումը՝ անորոշ, ինչը հարցականի տակ կդնի նաև մինչև հիմա կատարված ծախսերի արդյունավետությունը:

«Բելգիական Բեյ Բի Մի Էն Վի բանկի աջակցությամբ իրականացվող ռադիոհեռուստացիայի արտադրության արտադրամասի ստեղծման» ծրագրի, Մտավոր սեփականության

գործակալության, Հավատարմագման գործակալության, Լիցենզավորման և թույլտվությունների գործակալության, «Չափագիտության ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի կողմից կանոնադրական խնդիրների և գործառույթներ իրականացման, ինչպես նաև «Արտաբյուջետային միջոցների ձևավորման և ծախսման» և «ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդից հատկացված միջոցների ծախսման» արդյունավետության շուրջ դիտարկման ընթացքում հայտնաբերված ռիսկերը պահանջում են ավելի հիմնավոր և ամբողջական ուսումնասիրություն, որոնք կկատարվեն ՀՀ վերահսկիչ պալատի գործունեության հետագա ծրագրերի շրջանակներում:

Եզրակացություն

1. Հաշվետու ժամանակաշրջանում ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության գործադիր իշխանության, պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների պահպանման համար (նախարարի և նախարարության մասով)» ՀՀ պետական բյուջեի ծախսերը առանձին հոդվածների գծով ծրագրավորվել են ոչ պատշաճ մակարդակով՝ առանց հաշվի առնելու նախորդ տարիների փաստացի ծախսերի մակարդակը, որի արդյունքում տարեվերջին առաջացել են չհիմնավորված դեբիտորական պարտքեր:

2. «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի խթանման ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում SS ոլորտի հետազոտություն և ներկա վիճակի վերլուծություն իրականացնելու նպատակով Ձեռնարկությունների ինկուբատոր հիմնադրամի և «Դեվելոպմենթ» ՓԲԸ-ի միջև կնքել է համապատասխանաբար՝ 950.0 և 920.0 հազ. դրամի պայմանագրեր Հայ-Հնդկական ուսումնական կենտրոնի կայքէջի ստեղծման և www.armtechcongress.com և www.armtechcongress.am համաժողովի վեբկայքերի վերածրագրավորման, թարմացման և գործարկման համար, որոնց լիարժեք կատարումը չի ապահովվել: Արդյունքում, առաջացել է 1,870.0 հազ. դրամի անարդյունավետ ծախս:

3. «Աջակցություն ՓՄՁ սուբյեկտներին» ծրագիրն իրականացվել է թերություններով և խախտումներով: 2010 թ. վարկային փաթեթից օգտված 30 սուբյեկտներից գործում են ընդամենը 8-ը, 2011 թ.՝ 17 սուբյեկտներից՝ 8-ը, իսկ 2012 թ. վարկավորված 130 սուբյեկտներից 11-ն արդեն իսկ լուծարվել կամ դադարեցրել են գործունեությունը: Մի շարք դեպքերում վարկերն օգտագործվել են ոչ նպատակային, իսկ Ֆինանսական աջակցությունը տրամադրվել է ոչ հավաստի ցուցանիշների հիման վրա, ֆինանսական աջակցության միջոցները բավարար չափով չեն նպաստել բիզնեսի ընդլայնմանը, աշխատատեղերի ավելացմանը:

4. ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդից ՓՄՁ ԶԱԿ-ի միջոցով «Կոմսեր» ՍՊԸ-ին և «Վայք գրուպ» ՓԲԸ-ին հատկացված համապատասխանաբար՝ 395.000.0 և 164.000.0 հազ. դրամի ստանձնած պարտավորությունների ոչ պատշաճ կատարելու արդյունքում վերականգնվել է ընդամենը 85,825.1 հազ. դրամը:

5. ՀՀ կառավարության 09.09.2010 թ. թիվ 1179-Ն որոշմամբ «ՀՀ հասարակական վայրերի զուգարաններով ապահովման հայեցակարգի» շրջանակներում ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության

արտաբյուջետային միջոցների հաշվին ձեռք բերված 2 գուգարանները մինչ օրս չեն շահագործվում, որի հետևանքով կատարված 100,000.0 հազ. դրամի ծախսը որոկվում է որպես ոչ նպատակային և անարդյունավետ:

6. ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությունը պատշաճ չի իրականացրել իր վերահսկողական գործառնությունները զբոսաշրջության բնագավառում հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների կողմից սահմանված պայմանների կատարման շուրջ պարբերական գնահատում կատարելու, առկա խախտումները վերացնելու, նշված գործառնությունները իր կառուցվածքային ստորաբաժանումներից որևէ մեկին ամրագրելու ուղղությամբ:

7. Մինչև 26.05.2011 թ. թիվ 740-Ն որոշման ընդունումը «Գնագոյացման վերլուծական ինֆորմացիոն կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից շուկայի ուսումնասիրությունը կատարվել է կամայականորեն՝ առանց սահմանված կարգի և մեթոդական ցուցումների, իսկ ապրանքների կողմնորոշիչ գների սահմանման նպատակով տեղեկությունների հավաքագրման կարգը հաստատելուց հետո ևս՝ կողմնորոշիչ գները որոշվել են առանց սահմանված ընթացակարգերի: ՊՈԱԿ-ի թողարկած տեղեկագրերում ընդհանրապես չի ներառվել ՊՈԱԿ-ի գործունեության առարկան հանդիսացող՝ աշխատանքների և ծառայությունների արժեքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: ՊՈԱԿ-ի գործունեության շրջանակներից դուրս է մնացել նաև պետական կարիքների համար բոլոր ապրանքների մասով կողմնորոշիչ գների սահմանման բնագավառը:

8. Խախտվել է ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության և «Զարգացման հայկական գործակալություն» ՓԲԸ-ի միջև կնքված պայմանագրի 3.2 կետի պահանջը՝ 200,000.0 հազ. դրամի պայմանագրային գումարն ամբողջությամբ վճարվել է առանց կատարողական ակտի, իսկ 32,168.2 հազ. դրամի մնացորդը տարեվերջին ՀՀ պետական բյուջե վերադարձնելու փոխարեն ձևակերպվել է որպես դեբիտորական պարտք, որից 5,400.0 հազ. դրամը ծախսվել է ՀՀ կառավարության որոշմամբ չնախատեսված միջոցառման վրա՝ որակվելով որպես ոչ նպատակային ծախս: Չինաստանից գնված ապրանքների ներկրումը պատշաճ կերպով չկազմակերպելու հետևանքով թույլ է տրվել 1,574.4 հազ. դրամի անարդյունավետ ծախս:

Ծախսերի նախահաշվից էական շեղումներն օրինականացնելու նպատակով «Զարգացման հայկական գործակալություն» ՓԲԸ-ն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությանը ներկայացվել է ՀՀ կառավարության որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին նախագիծ, որն էլ ընդունվել է ՀՀ կառավարության 23.12.2010 թ. թիվ 1726-Ն որոշմամբ:

9. Չի մշակել միջոցառումների և ծրագրային պլաններ, որոնք կներառեն տեխնոպարկի վերաբերյալ գործառնական և ֆինանսական բոլոր մանրամասները, ինչպես նաև զարգացման ուղղությունները և ռազմավարությունը, ինչը չի իրականացվել: Հետևաբար դրա բացակայության պայմաններում Գյումրին տեխնոքաղաքի վերածելուն ուղղված միջոցառումները կլինեն հատվածային (ոչ ամբողջական), իսկ դրանց իրագործումից ստացված արդյունքի հետագա կիրառումը՝ անորոշ, ինչը հարցականի տակ կդնի նաև մինչև հիմա կատարված ծախսերի արդյունավետությունը:

Առաջարկություն

ՀՀ կառավարությանը՝

Քննարկել պետական կարիքների համար իրականացվող կապիտալ ծախսերի հաշվարկի հիմքում դրվող ապրանքատեսակների կողմնորոշիչ գների և շինարարության ոլորտում գների ինդեքսների հաշվարկման կարգի ընդունման նպատակահարմարության հարցը՝ հավաքագրված տեղեկատվության կամայական օգտագործումը բացառելու, բոլոր ապրանքների մասով կողմնորոշիչ գների հրապարակումն ապահովելու նպատակով: Ելնելով նշված պահանջներից՝ վերանայել «Գնագոյացման վերլուծական ինֆորմացիոն կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կանոնադրությունը:

ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությանը՝

1. Հետևողականորեն բարելավել աշխատանքները բյուջետային ծախսերի ծրագրավորման, դրանց իրատեսականության ապահովման, ֆինանսական հոսքերի կառավարման արդյունավետության բարձրացման ուղղությամբ.

2. Ապահովել «Դեվելոպմենթ» ՓԲԸ-ի կողմից իրականացված աշխատանքներում առկա թերությունների շտկումը:

3. Հայաստանի «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության զարգացման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նիստում քննարկել արձանագրված խախտումներն ու թերությունները, միջոցներ ձեռնարկել դրանք վերացնելու համար: Վերահսկել երաշխավորություն ստանալու համար ՓՄՁ սուբյեկտների կողմից ֆինանսատնտեսական գործունեության վերաբերյալ տրամադրվող տեղեկատվությունը՝ բացառելով ֆինանսական ոչ հավաստի ցուցանիշների ընդունումը, ապահովել ստացված վարկային միջոցների ծախսման նպատակայնությունը և գործարար ծրագրերի իրականացումը: Հետևողականորեն բարձրացնել սկսնակ գործարարներին ձեռներեցությանն աջակցության ծրագրի արդյունավետությունը, նրանց տրամադրվող ֆինանսական և տեխնիկական աջակցության գործիքների հասցեականությունը:

4. Քննարկել ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության արտաբյուջետային միջոցների հաշվին 2 գույքաբանների ձեռք բերման, տեղադրման, հետագա շահագործման աշխատանքների ոչ պատշաճ կատարման պատճառները, միջոցներ ձեռնարկել ՓՄՁ ԶԱԿ-ից 6,900.0 հազ. դրամի տույժ գանձելու, ինչպես նաև ստեղծված իրավիճակը շտկելուն ուղղված միջոցառումներ մշակելու ուղղությամբ:

5. Ապահովել զբոսաշրջության ոլորտում ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության լիազորությունները հստակեցնելու, «Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով դիտարկվող բնագավառում նրան վերահսկողություն իրականացնելու հստակ լիազորություններ վերապահելու խնդրի կարգավորումը: Նախարարության կառուցվածքային որևէ ստորաբաժանման կանոնադրությամբ ամրագրել ՀՀ-ում գործող հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու գործառույթը՝ կապված նրանց կողմից որակավորման կարգ չստացած, սակայն ալյուրիսի կարգի նշաններ օգտագործող

հյուրանոցային օբյեկտներին օրենսդրական դաշտ բերելու, խախտողների նկատմամբ պատասխանատվության միջոցներ կիրառելու, ինչպես նաև որակավորման պայմաններին որակավորված հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների համապատասխանության պարբերական գնահատում և պատասխանատվության միջոցներ կիրառելու հետ:

6. Գյումրու տեխնոպարկի գործունեության ծրագրի արդյունավետ իրականացման համար անհրաժեշտ է մշակել կոնկրետ միջոցառումների և ծրագրային պլաններ, (*ճանապարհային քարտեզ*), հաջորդական քայլերով և ժամանակացույցով (*ի վերջո քանի տարում պետք է իրականացվի ծրագիրը*), պահանջվող ֆինանսական միջոցների չափի գնահատականով և հնարավոր ֆինանսավորման աղբյուրներով:

«Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի գ) ենթակետի համաձայն, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատին տրամադրել գրավոր տեղեկատվություն՝ հաշվետվությամբ արձանագրված խախտումների վերացման վերաբերյալ: